

Врз основа на член 76 став 3 и член 77 став 4 од Законот за персоналниот данок на доход ("Службен весник на Република Македонија", бр.80/93, 70/94, 71/96, 28/97, 8/01, 50/01, 2/02, 44/02, 96/04, 120/05, 52/06, 139/06 и 160/07), министерот за финансии донесе

УПАТСТВО
за начинот на пресметување и плаќање на аконтациите
на персоналниот данок на доход по одбивка
-пречистен текст-

"Службен весник на Република Македонија", бр. 3/07, 28/07, 3/08, 9/09 и 16/09)

Член 1

Со ова упатство се уредува начинот на пресметување и плаќање на аконтациите на персоналниот данок на доход по одбивка.

Член 2

Аконтацијата на персоналниот данок на доход по одбивка се пресметува и плаќа на следните видови приходи:

- 1) личните примања;
- 2) приходите од авторски права и права од индустриска сопственост;
- 3) приходите од капитал;
- 4) приходите од имот и имотни права, ако исплатувачот на приходите води деловни книги;
- 5) добивките од игри на среќа и други наградни игри;
- 6) другите приходи за кои данокот на доход не се утврдува со решение на органот за јавни приходи.

1) Аконтација на данокот на личните примања

Член 3

Под лични примања согласно членовите 14 и 14-а од Законот за персоналниот данок на доход (во натамошниот текст: Законот) се сметаат сите приходи што ќе ги оствари обврзникот по основ на работен однос, како и приходите по договор за привремено или повремено вршење на услуги на органите на државната управа, на домашните и странските правни лица, како и на домашните и странските физички лица кои вршат самостојна дејност, ако со Законот не се изземени од оданочување и тоа:

1) плата и надоместоци на плата од работен однос и исплата по основ на деловна успешност на работодавачот утврдена со Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување;

2) надоместоци на трошоци од работен однос исплатени над износите од членот 6 од Законот и сите други надоместоци на трошоци поврзани со работа утврдени со Законот за работните односи, Општиот колективен договор за стопанството во Република Македонија, гранските колективни договори и прописите за органите на државната управа;

3) пензии;

4) примања на членови на органите на управување и на органите на надзор на трговските друштва;

5) примања на функционери, пратеници, советници и други носители на јавни функции;

6) примања на професионални спортисти (премии, трансфери и сл.);

7) надоместок за врвни спортисти;

8) надоместок за време на боледување;

9) надоместок за време на отсуство од работа;

10) надоместок за работа на судии поротници, вешти лица и стечајни управници, кои немаат својство на вработени лица во соодветните институции или друштва;

11) надоместок на членовите на Македонската академија на науките и уметностите;

12) плата остварена со работа во странство врз основа на работен однос заснован во земјата и

13) секој поединечно остварен приход врз основа на договор за повремено или привремено вршење на услуги на правни и физички лица.

Како примања од став 1 точка 4 на овој член се сметаат и додатоците на плата и надоместоците на определени материјални трошоци утврдени со закон и акт на Владата.

Како лични примања во смисла на став 1 на овој член се сметаат и други примања, кои наместо во пари се даваат во вид на бонови, парични потврди, хартии од вредност, стоки, или во некој друг облик кој има парична вредност.

Член 4

Аконтациите на данокот за примањата од член 2 од ова упатство ги пресметува и уплатува исплатувачот на личните примања, за секој обврзник и за секој поединечно исплатен износ.

Уплатата на персоналниот данок на доход на личните примања од плата и надоместоци на плата од работен однос и исплата по основ на деловна успешност на работодавачот утврдена со Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување, исплатувачот ја врши на соодветната уплатна сметка со ознака на општината во која физичкото лице е пријавено со постојано живеалиште или престојувалиште.

Член 5

Основа за пресметување на аконтациите на персоналниот данок на личните примања од членот 3 точки 1), 3), 7), 8), 9) и 12) на ова упатство, претставува остварената плата и надоместоци на плата од работен однос и исплата по основ на деловна успешност на работодавачот утврдена со Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување намалена за придонесите и личното ослободување, или остварената пензија намалена за придонесите утврдени со членот 10 точки 1 и 2 од Законот и со член 8 од ова упатство и намалена за личното ослободување утврдено во месечен износ согласно член 15-а од Законот.

Основа за пресметување на аконтациите на персоналниот данок на примањата од членот 3 точки 2), 4), 5), 6), 10), 11) и 13) на ова упатство претставува остварениот износ на личното примање. Пресметувањето на аконтациите на данокот се врши кога на утврдената даночна основа од ставовите 1 и 2 на овој член ќе се примени стапката утврдена во членот 12 од Законот.

Член 6
(бришан)

Член 7
(бришан)

Член 8

Кога исплатата на платата, надоместоците на плата од работен однос, исплатата по основ на деловна успешност или пензијата се врши два или повеќе пати за соодветниот месец, исплатувачот на секоја поединечна исплата пресметува аконтација на данокот без да врши намалување на даночната основа за износот на личното ослободување.

Со последната аконтација за месецот исплатувачот ќе изготви конечна пресметка на данокот на збирот на сите исплати согласно начините за пресметување на данокот утврдени со ова упатство, со примена на пропишаната стапка.

Вкупната даночна обврска исплатувачот ќе ја утврди како разлика на пресметаниот данок со конечната пресметка и платениот данок за секоја претходно извршена поединечна исплата за месецот.

Член 9

Ако обврзникот остварува месечната плата во делови кај повеќе исплатувачи, даночното олеснување утврдено со членот 15-а од Законот, за периодот помал од месецот го утврдува со множење на бројот на деновите за кои се пресметува платата со износот на олеснувањето поделено со бројот на работните денови во месецот.

Вкупното даночно олеснување што го искористил во месецот не може да биде поголемо од износот утврден со членот 15-а од Законот.

Член 10
(бришан)

Член 11

Обврзникот за пресметка и уплата на персонален данок на доход од плата, надоместоци на плата од работен однос и исплата по основ на деловна успешност на работодавачот е должен пресметката да ја врши месечно, поединечно за секој обврзник за плаќање за соодветниот месец и податоците за пресметана плата или дел од плата, надоместок на плата и исплата по основ на деловна успешност да ги доставува до органот за јавни приходи најдоцна до 10-ти во тековниот за претходниот месец по електронски пат на образец МПИН пропишан со Правилникот за начинот на пресметка и уплата на придонесите од задолжително социјално осигурување.

Член 12
(бришан)

2) Аконтација на данокот на приходи од авторски права и права од индустриска сопственост

Член 13

Под приходи од авторски права и права од индустриска сопственост се подразбира надоместокот што обврзникот го остварува од авторски права и права од индустриска сопственост.

Член 14

Аконтацијата на данокот на доход на приходите од авторски права и права од индустриска сопственост ги пресметува и уплатува исплатувачот за секој обврзник и секој поединечно исплатен приход.

Член 15

Основа за пресметување на данокот на доход за приходите од авторски права и права од индустриска сопственост е нето приходот што се добива кога од остварениот приход ќе се одбијат трошоците што биле потребни за негово остварување со примена на стапката од членот 12 од Законот.

Член 16

При утврдувањето на нето приходот од авторски права и права од индустриска сопственост се признаваат следниве трошоци:

1) за вајарски дела, таписерии, керамопластика, уметничка керамика и витраж - 60% од бруто приходот;

2) за уметничка фотографија, видно сликарство и сликарство во простор во техниките: фреска, графика, мозаик, интарзија, емајл, интарзирани и емајлирани предмети, костимографија, модно креаторство и уметничка обработка на текстил (ткаен текстил, печатен текстил и слично) -50% од бруто приходот;

3) за сликарски дела, графички дела, индустриско обликување со изработување на модели и макети, ситна пластика, уметнички решенија за сценографија, научни, стручни и публицистички дела, преведување на дела од книжевноста, музички и кинематографски дела и реставраторски и конзерваторски дела во областа на културата и уметноста - 50% од бруто приходот;

4) за изведување уметнички дела во областа на сериозната музика, балетот, операта и театарската и филмската глума, за рецитирање, снимање филмови и идејни скици за таписерија и костимографија - 30% од бруто приходот.

5) за преводи (освен преводи на книжевни дела), предавања и слични интелектуални творби -30% од бруто приходот.

6) за изведување на естрадни програми на забавна и народна музика-25% од бруто приходот и

7) за други авторски дела и дела од индустриска сопственост, кои не се наведени во точките од 1 до 6 од овој член - 25% од бруто приходот.

На обврзникот, по негово барање, наместо нормираните трошоци, му се признаваат стварните трошоци ако може документирано да ги докаже.

3) Аконтација на данокот на приходи од капитал

Член 17

Под приходи од капитал се подразбираат:

- 1) дивидендите и другите приходи остварени со учество во добивката кај правните и физичките лица;
- 2) каматите по заеми дадени на физички и правни лица;
- 3) каматите по обврзници или други хартии од вредност и
- 4) камати на орочени штедни и други депозити.

Член 18

Аконтацијата на данокот на доход на приходите од капитал ги пресметува и уплатува исплатувачот за секој обврзник и секој поединечно исплатен приход со примена на стапката од членот 12 од Законот.

Член 19

Основа на данокот на доход за приходите од капитал од член 17 точка 1) на ова упатство претставуваат бруто дивидендите односно приходите од учество во добивката распределени на обврзникот.

Член 20

Основа на данокот на доход на приходите од капитал од член 17 точки 2), 3) и 4) на ова упатство, претставува износот на пресметаната камата.

4) Аконтација на данокот на приходи од имот и имотни права

Член 21

Под приходи од имот и имотни права се подразбираат приходите што обврзникот ги остварува од издавање под закуп или подзакуп на земјиште, станбени или деловни простории, гаражи, простории за одмор и рекреација, опрема, превозни средства и други видови имот.

Член 22

Основа за пресметување на данокот претставува нето приходот што се добива кога едногодишниот износ на остварениот приход во годината за која се утврдува данокот, ќе се намали за трошоците на одржување и управување, за едногодишната амортизација и за другите трошоци што биле нужни за остварување на приходот во висина од 25% од бруто приходот а за опремени станбени и деловни простории во висина од 30% од бруто приходот.

На обврзникот на негово барање, наместо нормираните трошоци од став 1 на овој член, може да му се признаат стварните трошоци што ги направил за остварување на приходот, ако тоа документирани го докаже.

Ако имотот се издава во подзакуп, од закупнината што ја остварува обврзникот се одбива закупнината што ја плаќа на закуподавачот.

Во приходите од имот и имотните права се вклучуваат и вредностите на сите давања и услуги на кои се обврзал закупецот, односно подзакупецот да ги изврши за сметка на закуподавачот.

Член 23

Ако закупнината е наплатена за повеќе години однапред, данокот се плаќа годишно за толку години за колку е наплатена закупнината, но најмногу за пет години.

Основа за пресметување на данокот за секоја одделна година претставува сразмерниот дел на закупнината, кој се ревалоризира со стапката на пораст на цените на мало, според податоците на Државниот завод за статистика.

5) Аконтација на данокот на добивки од игри на среќа и други наградни игри

Член 24

Аконтацијата на данокот на доход на добивките од игри на среќа и други наградни игри ја пресметува и уплатува исплатувачот за секој обврзник и секој поединечно исплатен приход со примена на стапката од членот 12 од Законот.

Данокот на доход за добивките од игри на среќа и други наградни игри не се плаќа ако поединечната добивка не го надминува износот од 10.000 денари.

Ако поединечниот износ на добивката е поголем од износот утврден во став 2 на овој член, данокот се пресметува врз целиот износ на добивката.

Член 25

Основа за пресметување на данокот претставува секоја поединечна добивка остварена од игри на среќа и други наградни игри.

Ако добивката од игри на среќа и други наградни игри се состои од предмети, основа на данокот претставува пазарната вредност на предметите во моментот на остварувањето на добивката.

6) Аконтација на данокот на други приходи

Член 26

Под други приходи се подразбираат сите приходи кои не се сметаат за приходи на физичките лица од член 3 точки 1) до 8) на законот, не се изземени од оданочување со одредбите од член 6 на законот и не се оданочени по друг основ.

Член 27

Аконтацијата на данокот на доход на другите приходи ја пресметува и уплатува исплатувачот за секој обврзник и секој поединечно исплатен приход со примена на стапката од членот 12 од Законот.

Член 28

Основа за пресметување на данокот на другите приходи од став 1 на овој член е нето приходот кој се утврдува со одбивање на нормираните трошоци од бруто приходот во висина од 35%.

Годишен извештај

Член 29

Годишниот извештај за бруто остварените приходи, се поднесува до органот за јавни приходи, најдоцна до 15 февруари наредната година.

Годишниот извештај за бруто остварените приходи, се поднесува на Образец ПДД -ГИ, кој е составен дел на ова упатство.

Член 30

Со денот на влегувањето во сила на ова упатство престанува да важи Упатството за начинот на пресметување и плаќање на аконтациите на персоналниот данок од доход на личните примања ("Службен весник на Република Македонија", бр. 51/2001, 69/2001, 95/2004 и 43/2005).

Член 31

Ова упатство влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во Службен весник на Република Македонија .

Член 10

("Службен весник на Република Македонија", бр.9/09)

За сите неисплатени плати до 31 декември 2008 година што ќе се исплатуваат по 1 јануари 2009 година, пресметката на персоналниот данок на доход од плати ќе се врши на образецот ПДД-МП, со примена на стапката и личното ослободување утврдени за 2008 година.